Spelar upp ett jan-läge

Det bästa janläget, idealläget, är när du har fem band i rad, med start 4:3 och bobandet utgör blockets sista band. Ibland är det rätt att gå dit direkt, men har motståndaren kvar sitt hukband är ju detta ogörligt. Vägen dit är alltså att tvinga bort motståndarens hukband. Det gör du genom ditt block, fyra eller helst fem band i rad. Gärna med start 3:4 och successiv flytt av blocket till 3:6 som första band. Innan du har tvingat bort motståndarens hukband bör du undvika att han med en 6:a når sitt hukband. Av det skälet är ett sista blockband på 4:5 olyckligt.

Samtidigt som du flyttar ditt block successivt med sikte mot idealläget, bör du ha koll på motståndarens blottor och potentiella blottor. Med potentiella blottor menar jag överliggare som tvingas blottlägga sig, spruckna band och kvarvarande brickor i bobandet. Är antalet blottor och potentiella blottor mindre är fem är det kanske viktigare att utnytta ditt överläge till att vara först med chansen att bilda ett vackert spel, i bästa fall med munk.

Har du råkat få en litet block med sista bandet långt fram i kv4 måste du ha klart för dig var det första blockbandet skall vara placerat. Är ditt initiativ tydligt och motståndaren har många brickor på rätt sida om ditt block är det värt många försök att få till just detta första blockband. Som jag konstaterat tidigare – spelet leder sällan till önskade lägen direkt. Man måste hela tiden vara beredd på att reparera luckorna som uppkommer eller fullborda blockbygget från fel håll. När ditt block är färdigbyggd så väntar du ut motståndaren.

Har motståndaren fyra eller fem blottor kalkylerar du var hans janbricka kommer att tvingas fram. Fyra blottor och ett spräckt band som ger två blottor eller fem blottor och en blottlagd överliggare som ger en blotta är dit du strävar. Var alltså observant på att janbrickan kan komma fram redan i blockfasen av spelet. Övergången från block till idealläget bör du alltså inte vara för snabb med om du ser att chanserna är goda att janbrickan kommer fram tidigare.

Det kan ta tid innan du tvingar fram motståndarens janbricka, hans sjätte blotta. Har han haft dåliga tärningar kan detta inträffat redan innan du uppnått idealläget, men oftast ligger janbrickan på 4.1 eller 4:2. Under den tid du väntar ut hans janbricka måste du bli utslagen och gå runt runt runt. Hur många brickor du skall använda för att gå runt beror på hur många band han har i dina kvarter. Fem brickor är ofta onödigt och farligt att springa runt med. Med låga allor, 2, 3 eller 4 riskerar du att spräcka första blockbandet och du kan själv hamna i janunderläge.

Det finns ett janläge för blocket också efter idealläget; nämligen 4:2 till 4:6. Det är något sämre än idealläget för då finns det bara en plats för hans janbricka, 4:1.

När du placerar dina brickor i motståndarens bokvarter för att bli utslagen och gå runt är det svårt att ge generella råd. Men om han kan utnyttja en sexa för att passera blocket är det ofta bra att ligga med en bricka på 3:6 så att han måste utnyttja sin sexa för att komma in. Har motståndaren fem brickor att slå in är det inte fel att ibland bilda band i hans bokvarter.

Ett generellt råd om du har övertaget är att undvika att bli framtung och att begrava dina brickor. Med framtung avses att ha många överliggare i slutet av blocket och med begrava menas att ha överliggare på 4:5 och 4:6. Ha alltid Vackert Spel i bakhuvudet och lägg definitivt inte två överliggare på 4:6 som ju förstör möjligheten till enkelt kronspel.

Har du kommit så långt att du tvingat fram motståndarens janbricka (janbrickor) är det bara att slå ut de som ligger utanför motståndarens bokvarter. Innan detta är fullföljt kan du inte vara säker på din vinst. Höga allor kan ställa till det.